

Stanovisko Komory auditorů České republiky

K auditu účetních závěrek za rok 2001

AUDITOR

č. 3, 2002

OBSAH

AKTUALITY	2
Komentář prezidenta IFAC k angažovanosti Enronu	3
Evrop. soud vůči střetu zájmů	4
Výzva k analýze současného stavu auditorské profese	4
VZDĚLÁVÁNÍ	6
DISKUSNÍ OKÉNKO	6
VÝBORY A KOMISE INFORMUJÍ	9
POZNATKY Z DOHLEDU Z praxe kárné komise <i>Ing. Jaroslav Němec</i>	10
AKTUÁLNĚ K ÚČETNÍM PŘEDPISŮM České účetnictví a Mezinárodní účetní standardy <i>Ing. Antonín Jeřábek</i>	11
NÁVRH DOKUMENTU Připomínkové řízení k návrhu novely AS č. 52 - Audit územních samosprávných celků a organizací veřejného sektoru ...	12
NA POMOC AUDITORŮM Nerealizované ztráty již nejsou aktivem podniku <i>Ing. Petr Kříž</i>	15
Neznalost zákona neomlouvá, aneb veřejné sbírky skrývají konkurz <i>Ing. Ariana Bučková</i>	16
Ještě k danění vkladů do obchodních společností <i>Ing. Jiří Řebák</i>	17
Praktický pohled na finanční leasing z hlediska českého účetnictví a IAS u nájemce <i>Ing. Radka Loja</i>	18
K PROBLEMATICE DANÍ Problematika obchodních řetězců z pohledu DPH a daně z příjmů <i>Prac. skupina KDP ČR</i>	22
PRÁVO Zpráva o vztazích: povinnosti auditora a dozorčí rady <i>Doc. Stanislava Černá, CSc.</i>	26
ZAÚJALO NÁS	29
ZAZNAMENALI JSME	32

Dne 1. ledna 2002 nabyl účinnosti zákon č. 353/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Jde o významnou novelu zákona o účetnictví, která rovněž podstatným způsobem mění kritéria pro ověřování (audit) účetních závěrek. Došlo ke změně ve výběru subjektů podléhajících auditu, změnil se určující limity, které zakládají povinnost auditu.

V této souvislosti vyvstala otázka, zda se pro povinnost ověření účetní závěrky za rok 2001 uplatní již nová kritéria pro audit stanovená v této novele, nebo zda je nutno ještě postupovat dle kritérií platných před touto novelou (tedy do 31. 12. 2001).

K této otázce publikovalo stanovisko Ministerstvo financí ČR (od 7. 2. na svých internetových stránkách a 18. 2. v Hospodářských novinách) s tím, že povinnost ověřování účetní závěrky za účetní období 2001 auditorem se posuzuje již podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 353/2001 Sb., tedy podle nových kritérií. Stanovisko bohužel postrádá jakékoli zdůvodnění, nelze tedy poznat důvody, které k uvedenému závěru vedly.

Přijetí výkladu obsaženého v tomto stanovisku Ministerstva financí ČR znamená v praxi vznik povinnosti auditu nebo naopak zrušení povinnosti auditu se zpětnou účinností. Tato situace znamená pro mnohé auditory a auditorské společnosti narušení jejich smluvních vztahů s klienty, vnáší mezi podnikatelské subjekty i auditory nejistotu ohledně jejich právních povinností a vyvolává ve svých důsledcích obecně nedůvěru v právo a jeho účin-

nost. Nelze též vyloučit, že jednání v souladu s tímto stanoviskem může některým subjektům přivodit vznik škody a s tím související otázku, kdo a na základě čeho za ni odpovídá.

Komora auditorů ČR nechala celou záležitost posoudit renomovanými právními experty. Z jejich právních analýz plyne, že publikované stanovisko Ministerstva financí ČR v žádném případě neznamená jediný správný výklad platné právní úpravy, naopak lze spíše soudit, že toto **stanovisko ohledně auditu účetních závěrek za rok 2001 představuje nepřipustný retroaktivní výklad právní normy**, což odporuje ústavním zásadám, na kterých stojí české právo.

Za daného stavu je nezbytné věnovat celé záležitosti zvýšenou pozornost. Auditóři a auditorské společnosti by měli usilovat o to, aby dotčené podnikatelské subjekty nerušily smlouvy, které měly sjednány na provedení auditu za rok 2001, a nechaly si všechny auditorské práce řádně dokončit. V té souvislosti není od věci vysvětlovat podnikatelům i dalším osobám, že kvalifikované ověření účetní závěrky má svoji hodnotu bez ohledu na to, zda je zákonem uloženo, či nikoliv. Připomeňme jim, že zpráva auditora s výrokem bez výhrad zvyšuje důvěryhodnost a prestiž podnikatele v hospodářské soutěži, usnadňuje mu navazování nových obchodních vztahů, dává přiměřené ujištění okolí, že jeho účetní závěrka a výroční zpráva byly sestaveny v souladu s platnými předpisy.

Komora auditorů ČR ubezpečuje auditorskou veřejnost, že bude energicky usilovat o to, aby v celé záležitosti byla co nejdříve nastolena právní jistota a obnovena důvěra v zákon.

Rada Komory auditorů ČR

Přehled kroků, které KA ČR učinila ve věci výkladu § 20 zákona o účetnictví:

1. Dopisy KA ČR z 23. 10. 2001 s žádostí o právní stanovisko k provádění auditu za rok 2001 ve vztahu ke znění novely zákona o účetnictví č. 353/2001 Sb., adresované Ústavu státu a práva ČSAV - JUDr. Bárta, Ministerstvu financí ČR - legislativnímu odboru, na které komora dosud neobdržela odpověď.